

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОЇ ЗВІТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОМБАРДІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Розглянуто питання формування цілісної системи управлінської звітності. Запропоновані форми внутрішньої звітності в розрізі об'єктів обліку, періодів і інформаційних потреб. Обґрунтовано місце кожної форми звітності в управлінні діяльністю ломбардами.

Ключові слова: ломбарди, інформаційні потреби, управлінська звітність.

О. Дика

INTERNAL REPORTING SYSTEM OF PAWNSHOPS ACTIVITY IN MANAGEMENT DECISION MAKING

The questions of management reporting integral system forming are investigated. The forms of internal reporting in terms of accounting facilities, periods and information needs are suggested. The place of each reporting form in the pawnshops management activity is grounded.

Keywords: pawnshops, information needs, management reporting.

Вступ. Сучасні умови господарювання, які характеризуються динамічністю бізнес-процесів, зумовили необхідність зміни механізмів господарювання та управління суб'єктами ринку небанківських фінансових установ, зокрема ломбардами, які надають специфічні види послуг з кредитування населення під заставу майна, та роль яких значно зросла в умовах зниження економічного розвитку.

У сучасній науці фінансово-господарська діяльність ломбардів вкрай рідко стає самостійним предметом досліджень. Крім того, поза увагою залишаються проблеми управління діяльністю ломбардів, особливо в частині надання оперативної інформації для управління їх діяльністю. Відсутність теоретичних і практичних розробок з питань впровадження управлінської звітності зумовлює актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням видів управлінської звітності та методики їх складання в своїх працях приділяли увагу І. В. Аверчев [1], Л. В. Гуцаленко [3], В. В. Євдокимов, Л. М. Кіндрацька, П. О. Куцик [6], О. А. Лаговська, Л. В. Нападівська, К. Є. Нагірська [9], О. В. Олійник, М. С. Пушкар, М. Г. Чумаченко, П. Я. Хомин [10] та ін. Проте, більшість існуючих праць спрямована на впровадження управлінської звітності на господарських підприємствах, тоді як впровадження управлінської звітності в не фінансових кредитних установах не виносилось на широкий загал.

Мета статті – розглянути формування системи управлінської звітності та обґрунтувати необхідність запропонованих форм внутрішньої звітності для управління ломбардами.

Виклад основного матеріалу. Роль управлінської звітності неможливо переоцінити. Актуальність управлінської звітності полягає в інформаційному забезпеченні оцінки, аналізу, плануванні та конт-

ролі бізнес-процесів, а також в підтримці управлінських рішень. Зважаючи на те, що діяльність ломбардів пов'язана з кредитуванням населення під заставу майна, склад управлінської звітності залежатиме саме від специфіки його діяльності.

Розробка та впровадження певних форм управлінської звітності в діяльність ломбардів було зумовлене необхідністю аналізу та контролю певних ділянок діяльності ломбарду. З цією метою пропонуємо такі форми управлінської звітності ломбардів:

- Форма ЗЗ.1 – “Загальний звіт про діяльність ломбарду за грудень 2013 року (в розрізі договорів)”;
- Форма ЗМ.1 – “Рух майна, отриманого у заставу 2013 року”;

- Форма ДЛ.1 – “Звіт про доходи від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік”;
- Форма ВЛ.1 – “Звіт про витрати від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік”;
- Форма КД.1 – “Звіт про кредитну діяльність ломбарду за 2013 рік (за терміном кредитування)”;
- Форма НК.1 “Звіт щодо неповернених кредитів та реалізації заставного майна за 2013 рік”.

Відтак, Загальний звіт про діяльність ломбарду (Форма ЗЗ.1) призначений для аналізу стану заборгованості в розрізі договорів.

Формування цього звіту уможливує отримання інформації щодо стану дебіторської заборгованості за окремим договором на конкретну дату, а саме: суму наданого та сплаченого кредиту, суму нарахованих і сплачених відсотків, кількість днів протермінування за кредитом і суму нарахованої пені. Застосування звіту в практичній діяльності дозволяє керівнику ломбарду робити своєчасні висновки щодо регулювання заборгованості перед ломбардом. Звіт може складатися за потребою на основі даних програмного забезпечення PawnShop.

Звіт щодо руху майна, отриманого у заставу (Форма ЗМ.1), складається щодо аналізу структури заборгованості ломбарду.

Рух майна, отриманого у заставу за грудень 2013 року

Вироби з дорожніх металів													
Назва заставного майна	К-ть предметів	Вага, г	Вага, г	К-ть предметів	Чиста вага, г	Проба	Оцінка, грн	% кредитування	Сума %, грн	До сплати, грн	Сплачено		Залишок до сплати, грн
											Основної суми, грн	% за кредитом, грн	
Всього:	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Побутова техніка													
Назва заставного майна	Марка	К-ть предметів	Оцінка, грн	Позика, грн	% кредитування	Сума %, грн	До сплати, грн	Основної суми, грн	% за кредитом, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн
Всього:	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Автомобілі													
Назва заставного майна	Рік випуску / Строк експлуатації	К-ть об'єктів	Оцінка, грн	Позика, грн	% кредитування	Сума %, грн	До сплати, грн	Основної суми, грн	% за кредитом, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн
Всього:	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Нерухомість													
Назва заставного майна	Площа, м ²	К-ть об'єктів	Оцінка, грн	Позика, грн	% кредитування	Сума %, грн	До сплати, грн	Основної суми, грн	% за кредитом, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн	Сплачено всього, грн	Залишок до сплати, грн
Всього:	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Голова товариства _____
 (ПІБ)
 Мартинюк О.О.

Головний Бухгалтер _____
 (ПІБ)
 Костючик Л.І.

Ломбард

31 грудня 2013 року

Форма ДЛ.1

Звіт про доходи від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік

Вид доходів	Період				Разом
	1 Квартал	2 Квартал	3 Квартал	4 Квартал	
Відсотки за користування фінансовим кредитом	7890,00	8250,00	9500,00	8100,00	33740,00
Пеня за прострочення виконання зобов'язань за фінансовим кредитом	1750,00	1685,00	2200,00	1980,00	7615,00
Виручка від реалізації заставленого майна	25700,00	33250,00	34790,00	35785,00	129525,00
Залишок суми від реалізації майна, у разі не звернення заставодавця	6890,00	7200,00	8340,00	7870,00	30300,00
Інші доходи	1200,00	1250,00	1340,00	1180,00	4970,00
Всього доходів	43430,00	51635,00	56170,00	54915,00	206150,00

Головний бухгалтер

_____ підпис _____
(підпис)

_____ Костючик Л.І. _____
(ПІБ)

Ломбард

31 грудня 2013 року

Форма ВЛ.1

Звіт про витрати від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік

Вид витрат	Період				Разом
	1 Квартал	2 Квартал	3 Квартал	4 Квартал	
Витрати на зберігання речей застави	750,00	750,00	750,00	750,00	3000,00
Безнадійна заборгованість за неповерненими кредитами	1500,00	1750,00	2200,00	1940,00	7390,00
Витрати з організації продажу речей застави	2500,00	2500,00	2500,00	2500,00	10000,00
Собівартість реалізованого майна	19500,00	20280,00	23420,00	24800,00	88000,00
Інші витрати	3500,00	3750,00	3600,00	3500,00	14350,00
Всього витрат					

Головний бухгалтер

_____ підпис _____
(підпис)

_____ Костючик Л.І. _____
(ПІБ)

Ломбард

31 грудня 2013 року

Форма КД.1

Звіт про кредитну діяльність ломбарду за 2013 рік (за терміном кредитування)

Майно, надане у заставу	Вид кредиту						Сума, грн
	Короткостроковий (до 1-го року)		Середньостроковий (1-3 роки)		Довгостроковий (більше 3-х років)		
	% ставка	Сума кредиту	% ставка	Сума кредиту	% ставка	Сума кредиту	
Вироби з дорогоцінних металів							
Сережки золоті 3 гр.	25	1000,00	-	-	-	-	1000,00
Сережки срібні 4 гр.	25	500,00	-	-	-	-	500,00
Назва п	...	...	...	...	...	...	...
Побутова техніка							
Телевізор SONY	-	-	30	3500,00	-	-	3500,00
Фотоапарат CANON	-	-	30	2200,00	-	-	2200,00
Назва п	...	...	...	...	...	...	...
Автомобілі							
LANOS 2008	-	-	30	35000,00	-	-	35000,00
AUDI 80 2001	-	-	-	-	35	45000,00	45000,00
Назва п	...	...	...	...	...	...	...
Нерухомість							
Будинок	-	-	-	-	30	90000,00	90000,00
Земельна ділянка	-	-	-	-	30	85500,00	85500,00
Назва п	...	...	...	...	...	...	...

Головний бухгалтер

_____ підпис _____
(підпис)

_____ Костючик Л.І. _____
(ПІБ)

НАКАЗ № 1

Від "02" січня 2013 р

**ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
ОБЛКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЛОМБАРДУ на 2013 р.**

До складу внутрішньої (управлінської) звітності щодо кредитної діяльності ломбарду вводяться:

1. Форма 33.1 – "Загальний звіт про діяльність ломбарду за грудень 2013 року (в розрізі договорів)".
2. Форма ЗМ.1 – "Рух майна, отриманого у заставу 2013 році".
3. Форма ДЛ.1 – "Звіт про доходи від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік".
4. Форма ВЛ.1 – "Звіт про витрати від здійснення ломбардної діяльності за 2013 рік".
5. Форма КД.1 – "Звіт про кредитну діяльність ломбарду за 2013 рік (за терміном кредитування)".
6. НК.1 "Звіт щодо неповернених кредитів та реалізації заставленого майна за 2013 рік".

Розглянуті форми управлінської звітності максимально інформують процес прийняття управлінських рішень щодо удосконалення діяльності з кредитування, а також спрощують процес контролю та аналізу діяльності ломбарду.

Висновки. В ході дослідження необхідності управлінської звітності для ломбардів нами визначено, що вона є необхідною, а її актуальність полягає в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень. З цією метою роблено форми внутрішньої звітності: "Загальний звіт про діяльність ломбарду (в розрізі договорів)"; "Рух майна, отриманого у заставу"; "Звіт про доходи від здійснення ломбардної діяльності"; "Звіт про витрати від здійснення ломбардної діяльності"; "Звіт про кредитну діяльність ломбарду (за терміном кредитування)"; "Звіт щодо неповернених кредитів та реалізації заставного майна".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверчев И. В. Управленческий учет и отчетность: постановка и внедрение [Текст] : науч. пособие / И. В. Аверчев. – М. : Вершина, 2008. – 512 с.
2. Богатин Ю. В. Управленческий учет: Информационное обеспечение рациональных плановых решений фирмы [Текст] : науч. пособие / Ю. В. Богатин. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 512 с.
3. Гуцаленко Л. В. Внутрішньогосподарська звітність як інформаційне джерело для ефективного управління підприємством / Л. В. Гуцаленко // Економіка АПК. – 2004. – № 4. – С. 64-66.
4. Контроль у системі інноваційного менеджменту [Текст] : монографія / [Є. В. Мних, С. В. Бардаш, О. А. Шевчук та ін. ; за ред. Є. В. Мниха]. – К. : КНТЕУ, 2011. – 452 с.
5. Костирко Р. О. Організація контрольно-аналітичної системи, орієнтованої на формування протикризогового механізму управління економічним по-

тенціалом підприємства / Р. О. Костирко : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2011_3/Kostirko.pdf

6. Куцик П. О. Управлінська звітність підприємств: сучасне трактування та проблеми підготовки / П. О. Куцик // Теорія і практика бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту: стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали 7-ї міжнар. наук.-практ. конф. ; 16-17 трав. 2014 р. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. – С. 161-163.

7. Марценюк Р. А. Внутрішня звітність у системі контролю підприємства / Р. А. Марценюк // Wykształcenie i nauka bez granic : mater. VIII międzynarod. nauk.-praktyk. konf. (Przemysł, 7-15 grudń. 2012 r.). – Przemysł : Nauka i studia, 2012. – Volume 8. Ekonomiczne nauki. – S. 30-32.

8. Москалюк Г. О. Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості : напрями удосконалення і розвитку / Г. О. Москалюк : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1899>.

9. Нагірська К. Є. Формування звітності в контексті інформаційного забезпечення управління підприємством / К. Є. Нагірська // Проблеми і перспективи реалізації облікової, контрольної та аналітичної функцій у соціокультурному просторі сучасного бізнесу : тези міжнар. наук.-практ. конф. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 414 с.

10. Хомин П. Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку [Текст] : монографія / П. Я. Хомин. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 288 с.

11. Шевчук В. О. Проблеми ідентифікації об'єктів контролю господарських систем / В. О. Шевчук // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація : тези доп. 9-ї міжнар. наук. конф. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – С. 10-11.